

ב"ה

פרשת בהר

כי תבואו אל הארץ
ויקרא כה, ב.

מדוע לא מלו בני ישראל במדבר

בהתחלת פרשת השבוע נאמר^[1] "והיה כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו'", "מגיד שלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו את הארץ וחקקוה"^[2]. והיינו, שציווי זה נאמר אמנם בהיותם במדבר, אבל קיומו הוא רק לאחר הכניסה לארץ.

ובאמת, כן הוא גם בכל המצוות, ולא רק במצוות התלויות בארץ, אלא גם במצוות שאין תלויות בארץ – שעיקר קיומם הוא בהכניסה לארץ דוקא, כמו שכתוב^[3] "וזאת המצוה... אשר צוה ה' אלקינו ללמד אתכם לעשות בארץ".

כלומר: התורה עצמה ניתנה אמנם במדבר, להורות שהתורה היא הפקר לכל^[4], והיינו, שאין זה כמו דבר שהוא בבעלותו של פלוני והרוצה להשתמש בו צריך לבקש רשות מבעליו, אלא התורה שייכת לכל בני ישראל, ובכחו של כל אחד ואחת לקיים את התורה והמצוות, אבל עיקר קיומה הוא בהכניסה לארץ דוקא.

וראיה לדבר – ממצות מילה וקרבת פסח: בנוגע למצות מילה – הרי בהיותם במדבר לא מלו בני ישראל את בניהם, כמו שכתוב^[5] "כל העם הילודים במדבר בדרך בצאתם ממצרים לא מלו" (מלבד שבט לוי שמלו את בניהם גם בהיותם במדבר^[6]). ואף שהטעם שלא מלו הוא "משום דלא נשיב להו רוח צפונית... דלא נבדור ענני הכבוד"^[7], והיינו, שהיה סכנה למול במדבר – מכל מקום, הא גופא שלא היו יכולים למול, מהוה הוכחה שאז לא היתה המצוה בתקפה כל כך.

ועל דרך זה בנוגע למצות קרבן פסח – שמלבד הפסח שהקריבו בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים, שאז נתחדש הציווי דפסח שני, לא הקריבו קרבן פסח במשך כל השנים שהיו במדבר. והיינו, שאף על פי שקרבן פסח הוא קרבן יחיד [אלא לפי שמקריבים אותו כל ישראל, "אתי בכנופיא"¹⁸¹], נקרא קרבן ציבור, אף שעיקרו קרבן יחיד], ויכולים להקריבו אפילו בבמה, ועל אחת כמה וכמה בהיותם במדבר שהיה המשכן עמהם היו יכולים להקריבו במשכן, מכל מקום, לא הקריבו קרבן פסח עד שנכנסו לארץ.

והרי במצוות אלו, מילה ופסח, יש חומר לגבי כל שאר מצוות עשה – שרק בהם יש חיוב כרת¹⁹¹, אשר, ענין הכרת הוא "שנכרת ונפסק חבל ההמשכה משם הוי' . . . כמו שכתוב בפרשת אמור¹¹⁰¹ ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה', מלפני דייקא" (כפי שמבאר אדמו"ר הזקן¹¹¹¹), והיינו, שמצוות אלו הם ענינים כללים (ולא כשאר המצוות שהם ענינים פרטיים) שמקשרים את בני ישראל עם עצמותו יתברך, ואף על פי כן, גם מצוות אלו לא קיימום בני ישראל עד שנכנסו לארץ.

והנה, כשם שבמדבר, קודם הכניסה לארץ, לא היה עיקר הענין הקיום דמצוות – כן הוא גם בנוגע לזמן הגלות (שגלו מארץ ישראל) – כידוע¹¹² שקיום המצוות בזמן הגלות אינו עיקר הענין דקיום המצוות, כי אם בבחינת "ציונים", כמו שכתוב¹¹³ "הציבי לך ציונים", "שלא יהיו חדשים עליכם לעתיד לבוא", ואילו עיקר הענין דקיום המצוות בשלימות יהיה לעתיד לבוא, כמבואר בדרושי חסידות בפירוש מה שכתוב "ושם נעשה לפניך . . . כמצות רצונך".

אמנם, אף על פי שהמצוות בזמן הגלות אינם אלא בבחינת "ציונים", מכל מקום יש בהם מעלה מיוחדת – שדוקא על ידם נעשית ההכנה להשלימות דקיום המצוות לעתיד לבא.

ועל דרך שמצינו בנוגע לעבודת האבות ביחס למתן תורה – שאף על פי שהעיקר הוא קיום המצוות שלאחרי מתן תורה, וכמו שכתב הרמב"ם¹¹⁴ בנוגע למצות מילה, ש"אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו עליו השלום מל עצמו ואנשי ביתו אלא מפני שהקב"ה צוה אותנו על ידי משה רבינו" במתן תורה [וכמו כן בנוגע להמצוות שנצטוו במרה, שאנו מקיימים אותם בגלל הציווי במתן תורה], מכל מקום, דוקא על ידי מעשה האבות נעשתה ההכנה למתן תורה.

וכמו כן לאחרי מתן תורה גופא – שאף שעיקר הענין דקיום המצוות היה בהכניסה לארץ, מכל מקום, ההכנה לזה היתה במדבר דוקא.

ועל דרך זה בנוגע להמצוות שבזמן הגלות, שעם היותם ציונים בלבד, מכל מקום, גדלה מעלתם לפי שדוקא על ידם נעשית ההכנה לקיום המצוות לעתיד לבוא שיהיו באופן נעלה יותר גם מקיום המצוות בארץ ישראל בזמן הבית, כמובן מזה שבית-המקדש דלעתיד יהיה נעלה יותר, כמו שכתוב^[11] "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", שבנינו היה בידי אדם, ולכן שלטו בו ידי זרים, מה שאין כן הבנין דלעתיד שיהיה בנין דקודשא-ברוך-הוא.

ומזה מובן גודל מעלת קיום התורה והמצוות בזמן הגלות – שאין זה ענין של יגיעה ועונש חס ושלווה, אלא הכנה להשלימות דקיום המצוות לעתיד לבוא.

קטע משיחת ש"פ תבוא, ח"י אלול, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשי"ג ע' 158

- ^[11] ויקרא כו, א-ב.
- ^[12] פרש"י עה"פ.
- ^[13] דברים ו, א.
- ^[14] ראה יל"ש יתרו רמז.
- ^[15] יהושע ה, ה.
- ^[16] ספרי זוטא – הובא ביל"ש ברכה רמז תתקנה.
- ^[17] יבמות עב, רע"א.
- ^[18] יומא נא, א.
- ^[19] משנה כריתות בתחילתה.
- ^[100] ויקרא כב, ג.
- ^[111] תניא אגה"ת פ"ה.
- ^[112] ראה רמב"ן אחרי הנ"ל ע"פ ספרי ופרש"י עקב יא, יח.
- ^[113] ירמיה לא, כ.
- ^[114] פיהמ"ש חולין ספ"ז.
- ^[115] חגי ב, ט.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה